

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการ
หลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์
**Development Sport Tourism by Integration of Buddhism
Principle of Buriram Province**

ธงชัย คล้ายแสง¹,
บุญตัน ดอกไธสง² และ นัยนา เกิดวิชัย³
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^{1,2,3}
**Thongchai Klaisang¹,
Boonton Dockthaisong² and Naiyana Kerdvichai³**
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand^{1,2,3}
Corresponding Author; Email: thongchai@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในภาพรวมอยู่ในระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ 1) บุคลากรด้านการท่องเที่ยว 2) การบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว 3) การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว 4) โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก และ 5) คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว

* ได้รับบทความ: 2 ธันวาคม 2562; แก้ไขบทความ: 25 ธันวาคม 2562; ตอรับตีพิมพ์: 26 ธันวาคม 2562
Received: December 2, 2019; Revised: December 25, 2019; Accepted: December 26, 2019

2. ความตรงของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการตรวจสอบพบว่าค่า $p\text{-value} = 0.060$, ค่าไค-สแควร์ (χ^2) = 108.36, df. = 87, ค่าสัดส่วนไค-สแควร์ (χ^2/df) = 1.24, ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) = 0.98, ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) = 0.95, ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) = 1.00, ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) = 0.028, ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) = 0.023, แสดงให้เห็นว่าค่าสถิติความสอดคล้องของโมเดลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. โมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ จากผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรในโมเดลคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตและการมีส่วนร่วม สามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ได้ร้อยละ 74 และ สามารถอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ได้ร้อยละ 64 เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดล พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.80 ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ขนาดเท่ากับ 0.27 ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา; การบูรณาการหลักพุทธธรรม

Abstract

The objectives of this research were: 1 . To study the development of sports tourism in Buri Ram 2 . To study the factors that affect sports tourism development in Buri Ram, and 3 . To propose the direction of sports tourism development by integrating Buddhist principles of Buri Ram Province Research methodology is a combined research method both quantitative and qualitative research.

The results of the research showed that ;

1 . The development of sports tourism in the overall level when considering each aspect found that at a high level in all logical sequence the average order is the average order is 1) Tourism personnel 2) Integration of

tourism management 3) Balancing tourism 4) Infrastructure and facilities and 5) Tourist attraction quality

2. The validity of the model of sports tourism development by integrating the principles of Buddhism in Buri Ram Province The results showed that the p-value = 0.060, chi-square () = 108.36, df. = 87, chi-square proportion (/ df) = 1.24, the consistency index (GFI) = 0.98, Modified Consistency Index (AGFI) = 0.95, Comparative Consistency Index (CFI) = 1.00, Root Average Mean Square Error (SRMR) = 0.028 , parameter estimation error (RMSEA) = 0.023, shows that the statistical value. The models were developed in harmony with the empirical data.

3. Model of sports tourism development by integrating the principles of Buddhism in Buriram Province from the study discovered that the variables in the model are future tourism trends, and participation 74% of the variance in performance could be explained by 64% and 64% of the variability of sports tourism development when considering the direct and indirect influence between variables in the model, it is found that the relationship between the trend of future travel, and sports tourism development. The relationship size is equal to 0.80, affecting the development of sports tourism. And statistically significant at the .05 level and found that the relationship between participation and sports tourism development in size equal to 0.27 negatively affects sports tourism development statistical significance at the level of .05

Keywords: Sports Tourism Development; Integrating Buddhist Principles

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) ถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศอย่างมาก โดยปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเทศไทยที่มีความหลากหลายและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หลายกลุ่ม การท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากการท่องเที่ยวโดยทั่วไป เนื่องจากมีความครอบคลุมทั้งด้านการท่องเที่ยวและด้านกีฬา ซึ่งหากพิจารณาในแง่ของการท่องเที่ยวจะมีความเชื่อมโยงของธุรกิจภายในห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการได้แก่ ที่พัก การขนส่ง การท่องเที่ยวและกิจกรรม และอาหารและงานฝีมือ นอกจากนั้นการท่องเที่ยวเชิงกีฬายังมีห่วงโซ่อุปทานอีกบางประการเช่น ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการวางแผนการท่องเที่ยวต่างๆ ได้แก่ ผู้วางแผนการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผู้ประกอบการทัวร์กีฬา และตัวแทนท่องเที่ยวเชิงกีฬา ฯลฯ และยังมีความ

เกี่ยวข้องกับผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตต่างๆ ด้วยเช่น เจ้าของสถานที่เล่นหรือจัดกิจกรรมกีฬา ร้านขายอุปกรณ์กีฬา ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น อีกทั้งผู้ขนส่ง ปัจจัยการผลิต และสินค้าที่เกี่ยวข้องนี้ไปยังนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไปยังผู้ให้บริการอื่นๆ เพื่อนำเสนอแก่นักท่องเที่ยวเชิงกีฬาอีกต่อหนึ่ง ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเช่นกัน ทำให้สามารถแบ่งผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ผู้ให้บริการการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ผู้นำเสนอปัจจัยการผลิตในการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และตัวแทนจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและผู้ประกอบการทัวร์เชิงกีฬา(Division of Economy, 2017:2) จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนั้นทำให้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์โดยสนใจศึกษาว่าพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นอย่างไร มีจุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาส อย่างไรบ้าง มีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ และมีการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์หรือไม่ อย่างไรก็ตาม การศึกษารุ่นนี้จะมีความแตกต่างจากการวิจัยที่ผ่านมา โดยจะนำรูปแบบการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเข้ามาใช้ในการศึกษาและจะได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาบูรณาการกับศาสตร์ทางตะวันตกเพื่อให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยจะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตและการมีส่วนร่วมว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่ และบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาว่ามีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาหรือไม่อีกด้านหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) มีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งเน้นการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) มีแผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มีการทดลอง (The One Shot Non-Experiment Case Study) ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีการดำเนินการแบ่งเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณในรูปของการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์ที่พัฒนาขึ้น และศึกษาอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรในโมเดล โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเพื่อตรวจสอบความตรงตามกรอบแนวคิดในการวิจัยด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 17 รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะจำนวน 12 คน เพื่อยืนยันโมเดลหลังจากการสังเคราะห์ข้อมูล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม หลักอิทธิบาท 4 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตด้านตัวแปรการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยด้วยวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (mixed methods research) ดังนั้นตัวแปรจึงจัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามวิธีการวิจัย ดังนี้ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด และข้อค้นพบจากผลงานวิจัยในบริบทปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อค้นหาลักษณะองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาพบว่าตัวแปรเชิงปริมาณ

(Quantitative Variable) ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายนอก และตัวแปรแฝงภายใน การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ตัวแปรเชิงคุณภาพ (Qualitative Variable) ประกอบด้วย การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

3. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในศึกษาครั้งนี้คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดบุรีรัมย์จาก 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ หอการค้าจังหวัดบุรีรัมย์ สโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ดและบริษัทในเครือ สาธารณสุขจังหวัด ชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว และประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงสโมสรบุรีรัมย์ ยูไนเต็ดจำนวน 1,459 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 17 คน ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ในการศึกษาครั้งนี้คือ จังหวัดบุรีรัมย์ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาที่ศึกษา ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2562 รวมเป็นระยะเวลา 5 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)และโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนต่อไปนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย สามารถสรุปผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1.การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ มี 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวใช้เวลาเดินทางในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มสูงขึ้น แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2) ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่านักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ มีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย สามารถเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ต่างๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น มีความประทับใจด้านสุขอนามัยรวมถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนั้นนักท่องเที่ยวยังมีอิสระความสะดวกสบายมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น

3) ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว พบว่า บุคลากรมีความพร้อมที่จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ประชาชนทุกภาคส่วนมีความเข้าใจและความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการ จังหวัดมีบุคลากรเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว บุคลากรมีทักษะการบริหารและทักษะเฉพาะทางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและมีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในด้านคุณภาพความรู้ความสามารถด้านต่างๆ

4) ด้านการสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยว พบว่า จังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น นอกจากนั้นยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่รักกีฬา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและนำมาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬา นอกจากนั้นนักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของบุรีรัมย์และของแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

5) ด้านการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า มีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน การดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลางเป็นไปตามกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง องค์กรธุรกิจและประชาชนในระดับท้องถิ่นมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาและบริหารการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ มีการรวมตัวอย่างเข้มแข็ง และมีความเป็น Community ค่อนข้างสูง ภาครัฐ และภาคเอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่การประชุมหารือ วางแผน ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.40-1.39 โดยตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงสูงสุดคือ ร่วมประเพณีผล มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 1.39 รองลงมาคือ คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 ส่วนตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงต่ำสุดคือ การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.40 สำหรับค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างตัวแปรภายในแฝงพบว่ามีค่าเท่ากับ 0.74 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต และการมีส่วนร่วม สามารถอธิบายความแปรปรวนของการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 ได้ร้อยละ 74 และยังพบว่าสมการโครงสร้างตัวแปรภายในแฝงมีค่าเท่ากับ 0.64 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต การมีส่วนร่วม และการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 สามารถอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาได้ร้อยละ 64

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดลพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.80 แยกเป็นอิทธิพลทางตรง 0.15 และอิทธิพลทางอ้อม 0.12 เป็นอิทธิพลรวม 0.79 โดยมีค่าอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวม ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดลพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.27 แยกเป็นอิทธิพลทางตรง -0.10 และอิทธิพลรวม 0.02 โดยที่อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในทางลบ หมายความว่า การมีส่วนร่วมมากแต่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬายังไม่มากตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ตัวแปรการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 มีขนาดอิทธิพลทางตรงส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมของจังหวัดบุรีรัมย์

การวิจัยในครั้งนี้ สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ปัจจัยภายในได้แก่ “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” และปัจจัยภายนอกได้แก่ “แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคตและการบูรณาการหลักธรรมอิทธิบาท 4” พบว่า

ปัจจัยภายใน “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์” ดังนี้ 1) ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว คือนักท่องเที่ยวใช้เวลาเดินทางในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มสูงขึ้น แหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก คือนักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ มีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย สามารถเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ต่างๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น มีความประทับใจด้านสุขอนามัยรวมไปถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีอิสระ มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น 3) ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว คือบุคลากรมีความพร้อมที่จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ประชาชนทุกภาคส่วนมีความเข้าใจและความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการ จังหวัดมีบุคลากรเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว บุคลากรมีทักษะการบริหารและทักษะเฉพาะทางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและมีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในด้านคุณภาพความรู้ความสามารถด้านต่างๆ 4) ด้านการสร้างความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยว คือจังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น นอกจากนั้นยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวอดนิยมนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่รักกีฬา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและนำมาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬา นอกจากนี้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของบุรีรัมย์และของแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น 5) ด้านการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว คือมีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน การดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลางเป็นไปตามกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง องค์การธุรกิจ

และประชาชนในระดับท้องถิ่นมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาและบริหารการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ มีการรวมตัวอย่างเข้มแข็ง และมีความเป็น Community ค่อนข้างสูง ภาครัฐ และภาคเอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่การประชุมหารือวางแผน ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ

ปัจจัยภายนอก “แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต” อธิบายได้ดังนี้ 1) การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น คือการเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้นทำให้ต้องเร่งพัฒนาการให้บริการโดยเฉพาะด้านภาษาเพื่อให้สอดคล้องกับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทำให้มีอัตราการเติบโตของสัดส่วนกลุ่มคนชนชั้นกลางเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคต นอกจากนั้นกลุ่มชนชั้นกลางมีความเต็มใจในการใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยวในระดับสูง ทำให้เกิดรายได้ให้แก่ชุมชน/ท้องถิ่น เป็นแรงหนุนเสริมให้การท่องเที่ยวในทุกรูปแบบ มีความสนใจในการพักผ่อนและออกกำลังกายทำให้มีการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น มีกำลังจ่ายและสามารถเป็นเจ้าของร้านอาหาร ที่พัก โรงแรม และมีการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่า และเครื่องบินต้นทุนต่ำด้วย 2) การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ คือมีความร่วมมือของสายการบินในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวภายในประเทศสู่เมืองรองต่างๆ ความต้องการท่องเที่ยวด้วยบริการสายการบินต้นทุนต่ำได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างรวดเร็ว นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลตั๋วเครื่องบินราคาถูกจากสายการบินทั่วโลก สามารถเดินทางได้โดยมีทางเลือกอื่นๆ และมีความรวดเร็ว โดยมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมาก มีผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นทางเลือกที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวซึ่งมีศักยภาพทางการเงินสูงแต่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา สามารถปรับการพักผ่อนให้ยืดหยุ่นและมีทางเลือกเพิ่มขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวมีความพอใจ และเดินทางในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลแมตช์สำคัญๆ ได้ 3) การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุซึ่งมีการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว คือกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความเต็มใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ปัจจุบันมีสัดส่วนผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกเพิ่มสูงขึ้น กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเต็มใจใช้จ่ายใช้สอยต่อปีสูงกว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุอื่น ทำให้เกิดการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่มาพร้อมกับเรื่องของการรักษาพยาบาลและการดูแลสุขภาพ การใช้เวลาพักผ่อนในระยะยาวกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป ผู้สูงอายุต้องการพักผ่อนแสวงหากำไรให้ชีวิต และมีกำลังในการซื้อ ใช้จ่ายใช้สอยด้านการท่องเที่ยวและของที่ระลึก

4) การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว คือนักท่องเที่ยวมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว มีการพัฒนา Application ที่สามารถทำงานร่วมกันจนไร้ปัญหาด้านการสื่อสาร นักท่องเที่ยวสามารถจ่ายเงินค่าบริการต่างๆ ได้ทุกที่ ทุกเวลา ส่งผลดีในด้านการส่งเสริมการขาย ทำการตลาด ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านมือถือทำให้เข้าถึงข้อมูลและเกิดความสนใจก็พามากยิ่งขึ้น การหาข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนเรื่องสุขภาพและการออกกำลังกาย และค้นหา Grab taxi การหาโรงแรม เส้นทางท่องเที่ยว 5) นักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ คือนักท่องเที่ยวต้องการเพิ่มประสบการณ์และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ นักท่องเที่ยวต้องการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นอย่างแท้จริง ควรจัดสรรแพ็คเกจการท่องเที่ยวที่สามารถให้ประสบการณ์ใหม่ๆ ในการท่องเที่ยว ทำให้มีกลุ่มเป้าหมายใหม่ๆ เข้ามาท่องเที่ยวเพื่อหาประสบการณ์ในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ครอบครัวที่ไม่ได้ต้องการออกกำลังกาย แต่ก็สามารถเลือกพักผ่อนกิจกรรมบันเทิงอื่นๆ ร่วมไปด้วย ได้รู้จักภูมิประเทศชมวิถีชีวิตของท้องถิ่น สัมผัสบรรยากาศการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ชมกิจกรรมนันทนาการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร สินค้าโอท็อปในชุมชน และได้มาลองสัมผัสสนามแข่งขันที่มีมาตรฐานระดับโลกแห่งเดียวในประเทศไทย 6) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว คือนักท่องเที่ยวต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจากสังคมเมืองไปหาสังคมชนบท การเดินทางท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความหลากหลายรูปแบบมาก พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันแตกต่างจากอดีต นักท่องเที่ยวในพื้นที่สามารถเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย สามารถเดินทางท่องเที่ยวต่อเนื่องไปยังจังหวัดข้างเคียง รวมถึงประเทศข้างเคียง ทำให้นักท่องเที่ยวรักการเล่นกีฬารักการออกกำลังกาย ทำให้มีการปรับปรุงรูปแบบตามความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกปี และกระตุ้น ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างมีกลยุทธ์ นำไปสู่ความนิยมในอนาคต

ปัจจัยภายนอก “การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4” อธิบายได้ดังนี้
1) ร่วมตัดสินใจด้วยความรัก คือ Planning การวางแผนในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ เต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถ พอใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนพิเศษ มีความสุขและจริงจังกับงานที่ปฏิบัติอยู่เสมอแม้งานจะมีปัญหาอย่างมาก มีความรักความพึงพอใจในงานและมีความเต็มใจที่จะทำงาน ตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน หรือเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนองค์กร มีความรับผิดชอบ มีความอดทนอดกลั้น มุ่งมั่นและพัฒนาความรู้ความสามารถ 2) เพียรพัก ร่วมพัฒนา คือ

Doing การลงมือทำ ปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและไม่ละทิ้งงาน ปฏิบัติงานได้สม่าเสมอจนกว่างานจะสำเร็จโดยไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยาก พยายามและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์ให้เพิ่มพูนเสมอ มีความเพียรพยายาม มีความอดทนหาผลรวมถึงความอดทนต่อการแก้ไขปัญหาลักษณะที่เกิดขึ้น ใส่ใจ ตั้งใจที่จะทำงานให้งานที่ทำออกมาดี ออกมาสำเร็จ ใช้ร่างกาย แรงใจ ที่สำคัญคือสมอง และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนให้สำเร็จ เกิดความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม 3) วิเคราะห์พิจารณา ร่วมประเมินผล คือ **Acting** การปรับปรุง คิดค้นแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล ไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา พิจารณาใคร่ครวญหาข้อดี-ข้อด้อยในการปฏิบัติงานทุกครั้งเพื่อเป็นแนวทางในครั้งต่อไป ประเมินเพื่อวางแผน วัตถุประสงค์ หาข้อมูล เพื่อหาวิธีแก้ไข ปรับปรุงงาน การไตร่ตรอง การประเมินการทำงานคือความรอบคอบ บริหารความเสี่ยง และนำไปต่อยอดพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลดีต่อองค์การ/ต่อการทำงาน 4) ตั้งใจตน รับผลพวงประมาณ คือ **Checking** การติดตาม ตรวจสอบ เอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านในขณะที่ปฏิบัติงาน มีจิตใจแน่วแน่ มั่นคงต่องานหรือภารกิจไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ ใส่ใจ ใฝ่รู้ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เป็นนิตย์ ทั้งในและนอกเวลางาน มีการศึกษาหาความรู้ การใส่ใจใฝ่รู้กับงานที่รับผิดชอบ ผึกฝนให้เกิดทักษะและความชำนาญในงาน ต้องมีสติ สมาธிகำกับเพื่อให้เกิดการพัฒนาในงาน และรับผิดชอบต่อทุกขั้นตอน ใส่ใจว่างานเป็นไปในทิศทางใด อะไรคือข้อดี ข้อบกพร่อง

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยอภิปรายผลของการวิจัย 2 ส่วนคือ 1) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

จากการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) ด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวใช้เวลาเดินทางในจังหวัดบุรีรัมย์เพิ่มสูงขึ้น แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด สินค้าและบริการได้รับการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปี

เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (Division of Economy, 2017 :18-19) ได้อธิบายว่าการท่องเที่ยวเชิงกีฬาเพื่อความทรงจำนั้นเป็นการเดินทางไปเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ที่มีความสำคัญทางด้านกีฬา เช่น การเยี่ยมชมสนามฟุตบอลในขณะที่ไม่ได้มีการแข่งขัน การเข้าค่ายฝึกกีฬา หรือการเข้าชมพิธีภัณฑ์กีฬาเป็นต้น

2) ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก คือนักท่องเที่ยวมีความสะดวกสบายมากขึ้นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์ มีความประทับใจและมีประสบการณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัย สามารถเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดและพื้นที่ต่างๆ ทั้งในตัวเมืองและชนบทอย่างสะดวกสบายมากขึ้น มีความประทับใจด้านสุขอนามัยรวมไปถึงคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีอิสระ มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการวางแผนและการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ Maier, J., & Weber, W.(1993:24-43) ได้อธิบายว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้เป็นผู้เล่นกีฬา จะมีวัตถุประสงค์เพื่อการเข้าชมมหกรรมกีฬาที่ยิ่งใหญ่และมีความสำคัญตลอดจนสถานที่จัดการแข่งขันกีฬาอันทรงคุณค่า รวมไปถึงนักกีฬาผู้ฝึกสอนและบุคคลสำคัญทางการกีฬา นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ต้องการโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับสูง เพื่อรองรับความต้องการของผู้เข้าร่วมมหกรรมกีฬาที่มีในจำนวนมหาศาล

3) ด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยว พบว่าบุคลากรมีความพร้อมที่จะสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ประชาชนทุกภาคส่วนมีความเข้าใจและความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้าและบริการ จังหวัดมีบุคลากรเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าว บุคลากรมีทักษะการบริหารและทักษะเฉพาะทางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและมีศักยภาพสูงขึ้นทั้งในด้านคุณภาพความรู้ความสามารถด้านต่างๆ สอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา Office of the Permanent Secretary for Tourism and Sports (2017) ได้อธิบายว่าการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวผ่านการยกระดับคุณภาพสู่ระดับสากล เพื่อให้ทัดเทียมขีดความสามารถของบุคลากรในระดับโลกและเพื่อเตรียมความพร้อมกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับประชาชนและการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการพิจารณาเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

4) ด้านการสร้างความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว พบว่าจังหวัดบุรีรัมย์มีภาพลักษณ์การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มีคุณภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการเดินทางมาจังหวัดบุรีรัมย์มากขึ้น นอกจากนั้นยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่รักกีฬา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและนำมาเยือนสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบกีฬา นอกจากนั้นนักท่องเที่ยวมีความเข้าใจในอัตลักษณ์ของบุรีรัมย์และของแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา Office of the Permanent Secretary for Tourism and Sports (2017) ได้อธิบายว่า การพัฒนาการตลาดของการท่องเที่ยวไทยอย่างมีสมดุล เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพผ่านการส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มและการพัฒนาเครื่องหมายมาตรฐานคุณภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและกระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวไทย กอปรกับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการบนพื้นฐานเอกลักษณ์ของไทย และการปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

5) ด้านการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว พบว่ามีการวางแผนและการดำเนินงานของทุกภาคส่วนอย่างมีการบูรณาการ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการลงทุนในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน การดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพผ่านระบบข้อมูลส่วนกลางเป็นไปตามกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง องค์กรธุรกิจและประชาชนในระดับท้องถิ่นมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือกันในการพัฒนาและบริหารการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ มีการรวมตัวอย่างเข้มแข็ง และมีความเป็น Community ค่อนข้างสูง ภาครัฐ และภาคเอกชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่การประชุมหารือ วางแผน ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา Office of the Permanent Secretary for Tourism and Sports (2017) ได้อธิบายว่าการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนคือปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการบริหารข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เพื่อการวิเคราะห์และวางแผน รวมถึงการส่งเสริมการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคโดยรวม

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์

จากผลการศึกษาพบว่าสมการโครงสร้างตัวแปรภายในแฝงมีค่าเท่ากับ 0.64 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลคือ แนวโน้มการท่องเที่ยวในอนาคต การมีส่วนร่วม และการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 โดยมีค่าอิทธิพลคือนักท่องเที่ยวมุ่งเน้นประสบการณ์ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว การใช้เทคโนโลยีระหว่างการท่องเที่ยว การเติบโตของสังคมผู้สูงอายุที่มีการใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว การเติบโตของชนชั้นกลางและรายได้ที่เพิ่มขึ้น และการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำ ดังนั้น ปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยกระตุ้นภายนอกที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาโดยเฉพาะการพัฒนาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นหาประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับชีวิต นอกจากนั้นยังมีเรื่องของแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวด้วยที่สังคมมีความเปลี่ยนแปลงมีความเจริญ และอีกอย่างคือการพัฒนาของเทคโนโลยีซึ่งมีผลอย่างมากต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับปัจจุบันและอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณธรรม พรหมมะ และคณะ Arasdharn Phromma et al. (2005) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการด้านกีฬาและการออกกำลังกายพบว่า ประชาชนมีความต้องการให้พัฒนาการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ประชาชนมีความต้องการให้พัฒนากีฬาและการออกกำลังกายอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการกีฬาเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งจะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยว ประชาชนต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมกีฬามวยไทยเป็นอันดับแรก ส่วนการจัดกิจกรรมด้านกีฬาและการออกกำลังกาย ประชาชนต้องการให้ภาครัฐส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรมด้านกีฬาและการออกกำลังกายในท้องถิ่น แต่ก็ขัดแย้งกับงานวิจัยของวัชร เชียงกุล Watchara Chiengkul (2017) ได้ศึกษาเรื่องการแข่งขันประสิทธิผลการดำเนินงานของปัจจัยที่ควรพิจารณาด้านการตลาดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าจุดอ่อนสำคัญด้านการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ที่ต้องให้ความสำคัญและหาวิธีในการแก้ไขปรับปรุงโดยเร่งด่วน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านพันธมิตรทางธุรกิจ และด้านความคิดเห็นสาธารณะทางการท่องเที่ยว นอกเหนือจากนั้นยังมีประเด็นที่ควรให้ความสำคัญรองลงมา ซึ่งการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นได้ คือ ด้านราคา ด้านส่งเสริมการ และด้านการขายรวม

สำหรับการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า มีขนาดอิทธิพลทางตรงส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬานั้นต้องอาศัย 1) การร่วมตัดสินใจด้วยความรัก คือมีการวางแผนในการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จ มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน มีความสุข และจริงจังกับงานที่ปฏิบัติอยู่ ตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนองค์กร มีความรับผิดชอบ มีความอดทน มุ่งมั่นและพัฒนาตน 2) เพียรพกร่วมพัฒนา คือการลงมือทำปฏิบัติงานทันทีที่ได้รับมอบหมาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค พยายามและหมั่นเพียรที่จะหาประสบการณ์ให้เพิ่มพูนเสมอ และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนให้สำเร็จ เกิดความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม 3) วิมังสาพิจารณาพร้อมประเมินผล คือการปรับปรุง คิดค้นแนวทางการปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยเหตุผล ไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา มีการบริหารความเสี่ยง และนำไปต่อยอดพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลดีต่อองค์กร/ต่อการทำงาน 4) ตั้งใจตนรับผลพวงประมาณ คือ การติดตามตรวจสอบ เอาใจใส่ มีจิตใจแน่วแน่ มั่นคงต่องานหรือภารกิจไม่คิดเรื่องอื่นจนกว่างานจะสำเร็จ ใส่ใจ ใฝ่รู้ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เป็นนิตยทั้งในและนอกเวลางาน สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างยั่งยืนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผอบทอง สุจินพรัหม Pha-Op-Thong Suchinprom (2016) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมอิทธิบาท 4 มาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษจังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 พบว่าการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) ด้านฉันทะ ผู้บริหารควรมีความพอใจรักใคร่ในการบริหารงานทุกด้านอย่างเท่าเทียมกันเพื่อพัฒนางานพร้อมกันในทุกๆ ด้าน 2) ด้านวิริยะผู้บริหารควรแสดงภาวะผู้นำในทุกสถานการณ์ สามารถนิเทศแนะนำผู้ร่วมงานได้ 3) ด้านจิตตะ ผู้บริหารควรเอาใจใส่ติดตามการทำงานตามแผนงาน/โครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย 4) ด้านวิมังสา ผู้บริหารควรพิจารณาไตร่ตรองหาวิธีการแก้ไขปัญหาในการทำงานต่างๆ อย่างเป็นระบบพร้อมทั้งประเมินผลงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรนำรูปแบบความสำเร็จการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดบุรีรัมย์ไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในจังหวัดอื่นๆ ที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรเช่นจังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา เป็นต้น เพื่อพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นกีฬาอาชีพต่อไปในอนาคต

2) จังหวัดบุรีรัมย์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการท่องเที่ยวเชิงกีฬาควรเน้นสร้างการมีส่วนร่วม การกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนด้วย ส่งเสริมการสร้างคน สร้างงาน ไม่ให้เกิดการรวมศูนย์ จนกระจาย ทุกคนในพื้นที่ได้รับผลประโยชน์ทั้งทางตรง และทางอ้อมในรูปแบบของการกุศล มูลนิธิด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท 4 มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาดังนั้นการพัฒนาในด้านใดก็ตามควรนำหลักการร่วมตัดสินใจด้วยความรัก เพียรพร้อมพัฒนา วิมังสาพิจารณาพร้อมประเมิณผล ตั้งใจตนรับผลพอประมาณ เข้ามาบูรณาการในทุกการพัฒนาเพราะจะทำให้คนมีความสำคัญ และงานก็สำเร็จ

2) ด้านคุณภาพการท่องเที่ยวควรมีการพัฒนาต่อเนื่องเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานระดับโลก และพัฒนาให้กระจายออกไปในท้องถิ่นด้วย นอกจากนั้นควรพัฒนาควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีต่างๆ ด้วย 3 ด้าน โครงสร้างพื้นฐานควรมีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานในเรื่องของไฟฟ้าโดยเฉพาะการสร้างนครไร้สาย นอกจากนั้นควรมีการพัฒนาการคมนาคมทั้งทางบก ทางอากาศ และระบบราง (รถไฟความเร็วสูง) และที่สำคัญควรนำระบบ Grab เพื่อรองรับเทคโนโลยีในอนาคต

References

- Arasdharn Phromma et al. (2005). *Tourism potential development for recreation in sport and exercise*. Research. Ramkhamhaeng University.
- Division of Economy, Tourism and Sports Ministry of Tourism and Sports. (2017). *Project to develop the business model of Thai sports tourism (Sports Tourism) 2017*.
- Maier, J., & Weber, W. (1993). Sport tourism in local and regional planning, *Tourism Recreation Research*, 18(2) : 33-43.

- Office of the Permanent Secretary for Tourism and Sports. (2017). *National Tourism Development Plan No. 2 2017-2021*. Bangkok: Office of the War Veterans Organization Printing House.
- Pha-Op-Thong Suchinprom. (2016). The application of Dhamma Itthabaht 4 in the administration of school administrators according to the views of personnel in special large secondary schools in Sisaket Province. Under the Office of Secondary Educational Service Areas, Area 28. *Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 5(2): 102.
- Watchara Chiengkul. (2017). Effectiveness assessment of vital sport tourism marketing factors in Buriram. *Dusit Thani College Journal*, 11(Special Issue): 124-138.